

European Network of Councils
for the Judiciary (ENCJ)

Réseau européen des Conseils
de la Justice (RECJ)

REPUBLIKA SLOVENIJA
SODNI SVET

Декларация от Любляна

Съдилища подготвени за бъдещето

9 юни 2023 г.

гр. Любляна

1. Обществата са изправени пред нови и все по-сложни проблеми и въпроси и съдилищата трябва да реагират по подходящ начин на възникващите нови предизвикателства. От една страна, функцията на съдебната власт е да разрешава спорове между страните и да защитава правата на гражданите. От друга страна, политическите решения са въпрос на правителството и законодателната власт, а не на съдилищата. Във всеки случай съдилищата остават ангажирани със задължението да защитават основните права на гражданите и върховенството на закона.
2. Това задължение изисква съпричастно разбиране на различните и евентуално противоречиви нагласи на членовете на обществото от страна на съдебната власт. За да може съдебната система да отговори правилно на това предизвикателство, е необходимо непрекъснато насърчаване на многообразието, приобщаването и равенството сред съдебните редици. Съставът на обществото трябва да бъде отразен в съдебната система, доколкото е възможно.
3. Обучението на съдиите е от жизненоважно значение, за да им се даде възможност да изпълнят тази задача, както по отношение на новите развития в правото, така и за да могат съдиите да водят процеси по начин, който гарантира, че участниците се чувстват, че са имали справедлив процес и са били искрено изслушани.
4. Разходите и продължителността на съдебните производства са фактор, който води до по-малко положително възприемане на съдебната система. Следователно трябва да се проучат и използват различните възможности, предлагани от новите цифрови ресурси и продукти. Те биха могли да подкрепят съдебната работа, да допринесат за по-високо качество на правосъдието и да увеличат достъпа до правосъдие.
5. Свидетели сме на развитие на сложни инструменти за изкуствен интелект (AI), включително машинно обучение. Използването на такива инструменти трябва да бъде добре разбрано и внимателно обмислено. Следва да се оценят рисковете от такова използване и възможното въздействие върху правата на лицата. Ако се използват от съдебната власт, инструментите на ИИ трябва да са етични по дизайн, забраняващи преки или непреки нарушения на основните човешки права и ценности. Използването на такива инструменти никога не трябва да подкопава етичните стандарти, с които

съдиите са обвързани, а правото да вземат решение трябва да остане запазено за човекът-съдия.

6. И накрая, в съвременната епоха официалната практика просто да се съобщава ролята на съдебната система чрез съдебни решения трябва да бъде внимателно преразгледана. Институционалното използване както на традиционните, така и на социалните медии трябва да се оценява като средство за информиране на широката общественост за целите и дейностите на съдебната система.